

Til

Regjeringens koordineringsgruppe for
direktoratene som har ansvar for barn og unge
under Covid-19

v/ Bufdir (som leder gruppen)

16.04.20

Innspill fra Røde Kors til regjeringens koordineringsgruppe for barn og unge under Covid-19

Innledning

Regjeringen har nedsatt en koordineringsgruppe for direktoratene som har ansvar for barn og unge. Gruppen består av Utdanningsdirektoratet, Helsedirektoratet, Folkehelseinstituttet, IMDi, Politidirektoratet, NAV, Sekretariatet for konfliktrådet og Bufdir som leder gruppen. Gruppen skal følge med på hvordan tilbudet til sårbare barn og unge under Covid19-pandemien fungerer og foreslå tiltak for å bedre tilbudet. Gruppen er blant annet bedt om å gi en statusrapport hver 14. dag til barne- og familieministeren om hvordan gruppen sårbare barn og unge fanges opp og følges opp under pandemien. Første statusrapport skal leveres 20. april 2020.

Norges Røde Kors har følgende innspill på spørsmålene som er oversendt:

1. Har det skjedd endringer tilbudet i de tjenestene dere kjenner best som følge av covid-19 pandemien?

- Røde Kors har i stor grad **digitalisert og utvidet våre tilbud til barn og unge** – dette koster mer. Vi opplever større pågang både hos samtaletilbudet Kors på halsen og Digital leksehjelp og har utvidet åpningstiden.
- **Vi er bekymret for at flere barn og unge utsettes for omsorgssvikt** når skoler og barnehager er stengt, og flere familier er mer isolert. En spørreundersøkelse vi har gjort i samarbeid med Opinon viser at én av tre familier med barn under 18 år opplever økt konfliktnivå, stress i familiene og vanskelig lærings situasjoner på skolen. Vi er også bekymret for at omsorgssvikt ikke blir fanget opp når barna er hjemme uten å møte trygge voksenpersoner som lærere, barnehageansatte eller trenere/frivillige i fritidsaktiviteter. Vi tror de familiene som har det tøft til vanlig har det ekstra tøft nå, og at dette særlig går ut over barna.
- For å gi ungdom et tilbud om oppfølging under covid-19 samarbeider Røde Kors i flere kommuner med ansatte i ungdomstjenester for å tilby samtaler med ungdomsarbeidere og frivillige på en kommunal digital plattform.
- Røde Kors sine aktiviteter rettet mot barn og unge har blitt endret som en respons på at det ikke lenger er tillatt å møtes i store grupper. Noen steder møter frivillige barn og unge i mindre grupper og andre steder har de startet digitale tjenester for å nå dem som trenger det.

2. Har det skjedd endringer i tilbudet i tjenestene fordi barn/familie selv avbestiller eller ikke møter?

- **En betydelig økning i henvendelser til Røde Kors samtaletilbud for barn og unge *Kors på halsen*.** Fra skolen stengte 13. mars og gjennom påskeuken har Kors på halsen fått inn i overkant av 3.300 henvendelser. Svarprosenten har i denne perioden i gjennomsnitt vært om lag 70 prosent. Flere av henvendelsene er av alvorlig karakter, og vi har derfor økt kapasiteten vesentlig, økt med ett nytt callsenter i Bergen og utvidet åpningstid. Vi svarer nå på henvendelser hele uken.
- **Røde Kors har også merket en økt pågang på aktiviteten *Digital leksehjelp*,** som har blitt rustet opp for å møte det økende behovet hos barn og unge. Fra skolen stengte og de tre ukene frem til påskeferien hadde Digital Leksehjelp over 8.000 besøk på nettsiden, og nær 1.400 henvendelser. Svarprosenten i denne perioden var i snitt på 75 prosent. Før Covid-19 inntraff, var vi totalt 61 frivillige på Digital leksehjelp i Oslo og Stavanger. Siden den tid har aktiviteten fått inn 18 nye frivillige fra leksehjelpene i Oslo, 18 nye frivillige i Bergen, og 8 nye i Stavanger, og straks også 9 i Ålesund. og tallet øker stadig. På bare fire uker har vi altså økt frivilligbasen vår til 114. Røde Kors har utvidet målgruppen til også å gjelde 5.-7.trinn. Aktiviteten holdt åpent i påsken hvor pågangen viste seg å være stor. Det har i påskeferien kommet inn nesten 200 henvendelser hvor de frivillige har hatt en svarprosent på nesten 90 prosent.
- Det var planlagt 11 påskeopphold med Ferie for alle, hvor over 200 barn som lever i familier i vedvarende lavinntekt skulle få tilbud. Da påskeoppholdene ble avlyst, har frivillige i hele landet gjort det de kan for å skape gode ferieopplevelser for barn i sårbare livssituasjoner. Røde Kors har i samarbeid med våre næringslivspartner IKEA og godt samarbeid med Posten og Bring **delt ut aktivitetspakker til 4.000 barn og familier.**
- Vi har gjort om alle våre sosiale møteplasser for ungdom til **digitale møteplasser** med aktiviteter, i tillegg til informasjon og sendinger på Instagram, snap, Facebook og TikTok. Ungdomshuset *Fellesverket* i Oslo har startet *Fellesverket TV* (en digital møteplass) med daglige live-sendinger, en kanal som Fellesverket-ungdom fra andre steder i landet også kan se på/delta i.

3. Har det oppstått nye behov som følge av covid-19 pandemien?

- **Ja, Røde Kors har økt aktiviteten betraktelig, men mangler finansiering for å dekke de nye behovene vi ser.** Dette går særlig på økte åpningstider og digitalisering av våre tilbud. Vi har derfor bedt regjeringen om **en tiltakspakke 27.03.20 på 19,6 millioner kroner** til sårbare barn og unge. Vi mener dette haster (se detaljert til slutt i brevet).
- Røde Kors erfarer at **ungdomsvold er økende i flere storbyer** under covid-19. Det kan ha å gjøre med trangboddhet og at mange familier nå opplever et økt konflikt- og stressnivå i hjemmet. Det gir et behov for flere trygge voksne ute i bymiljøene. Røde Kors er i gang med dette i samarbeid med kommuner og andre organisasjoner i noen av storbyene og avventer forespørsler fra flere kommuner for å eventuelt trappe opp denne innsatsen. Mange ungdommer melder til Røde Kors at de har det ekstra tøft under covid-19, og har behov for å snakke med voksne hjelpere utenfor familien.
- Helsestasjoner, BUP, DPS med mer er stengt, det gjør at barn, unge og **familier i risiko for vold, barnevernstiltak med mer ikke får forebyggende hjelp tidlig nok.**
- Røde Kors er bekymret for økning av vold og overgrep i hjemmet som følge av at skolene er stengt. Relasjoner, og spesielt relasjoner til foreldre, er temaet som flest barn og unge har tatt opp med frivillige i Røde Kors den siste perioden. Barn og unge som opplever vold eller overgrep hjemme, forteller om en ekstra vanskelig situasjon nå. **De siste uker har det vært mange henvendelser som handler om at barna er redd for å være hjemme, om foreldre som drikker, om krangler hjemme og om emosjonell omsorgssvikt.**
- Mange av dem som har det vanskelig hjemme fra før forteller om foreldre som krangler mer enn vanlig og anspente situasjoner hjemme. Barna forteller at de ikke lenger vet hvilke muligheter som finnes. Vil barnevernet eller politiet komme eller ikke? I en vanlig situasjon kan vi oppmuntre dem til å ta kontakt med en trygg voksen, men det er vanskelig for mange nå. Mange er bekymret for at de tingene i hverdagen som før var viktige, nå blir borte. Det gjelder lærere, skolen, idrett, venner, barnevern og andre tiltak de har behov for.

- Flere barn og unge er nå mer på nett enn tidligere. Vi ser det som sannsynlig at **faren for at overgrep og mobbing på nett er høyere nå**, både fordi oppdagelsesfaren er redusert og fordi volumet av digitale møter øker. På grunn av økt stress i hjemmet, er det sannsynlig at foresatte ikke har mulighet til å følge opp barn og unge så godt som tidligere.
- Røde Kors bekymret for flere av våre målgrupper som i dag er hjemme uten tilgang til nett og mangler digitale midler og som nå er **isolerte og har store levkårsutfordringer**. Vår bekymring går blant annet til barn og unge som skal følge fjernundervisning uten digitale hjelpemidler, eller husstander der flere må dele på en datamaskin. Når all kommunikasjon med omverden går via telefon og nett blir fort dem med økonomiske vansker isolert fra omverdenen. Røde Kors har ikke startet noe konkret arbeid her, men ser at nettbrett med simkort til de aller mest isolerte være et godt tiltak.

Tillegg:

Røde Kors har bedt om en ekstra tiltakspakke for sårbare barn og unge på til sammen 19,6 millioner kroner

Dette forslaget til tiltakspakke for barn og unge ble oversendt til Barne- og familie-departementet fredag 27.03 og Stortinget v/ finanskomiteen, parlamentariske ledere og familie- og kulturkomiteen tirsdag 31.03:

1. Oppbemanning av Røde Kors samtaletilbud for barn og unge Kors på halsen for å kunne ha døgnåpent fra og med påske til sommeren, det vil si gjennom denne krevende tiden: 7 millioner kroner
2. Tiltak mot sosial isolasjon for de som ikke har nett og brett: Dele ut nettbrett med kontantkort til 500 barn og ungdom som bruker våre tilbud i de største byene: 2 millioner kroner (innkjøp, administrasjon, prosjektledelse og så videre)
3. Kampanje for å spre Koronavettregler for barn: 2 millioner kroner (Kampanje, psykososialt, aktiviteter på sosiale medier)
4. Råd til barn som har det vanskelig hjemme: Kampanje/Reklamefilm, kampanje sosiale medier og så videre: 3 millioner kroner
5. Digital leksehjelp: oppskalere og informere om tilbudet: 500.000 kroner

I tillegg ba vi om ekstra midler til aktiviteter knyttet til påsken – som også kan gjennomføres i ettertid:

- Morgensendinger for barn sammen med TV2 i påsken: 4 millioner kroner (På utviklingsstadiet. Dette er ikke bekreftet at er mulig)
- Alle Røde Kors ungdomshus Fellesverkene får 500.000 kroner (Påsken: Dele ut spill, bøker, leker og så videre til de ungdommene som normalt er på Fellesverkene i påskeferien. Gavekort/premier til konkurranser på sosiale medier)
- Barnas Røde Kors (BARK-grupper) får 100.000 kroner til å dele ut spill, leker og så videre til de barna som normalt er med på denne aktiviteten
- Til de som skulle vært på Ferie for alle med Røde Kors i påsken: Distribuere spill, aktivetsbøker og så videre til de familiene som var påmeldt: 500.000 kroner

Takk for muligheten til å komme med innspill. Ta gjerne kontakt med oss dersom dere har noen spørsmål! Vi ser at det er et stort behov for barn og unge i denne tiden, og er særlig bekymret for de mest sårbare. Vi ser at det er et stort behov for mer finansiering av våre aktiviteter som gires om og gires opp nå.

Vennlig hilsen

Elisabeth Dahl Hansen
Fung. programleder barn og unge
Norges Røde Kors
Epost Elisabeth.Hansen@redcross.no
Telefon +47 +4791638460

Håvard Therkelsen
Politisk seniorrådgiver
Norges Røde Kors
Epost Havard.Therkelsen@redcross.no
Telefon +47 40858858